

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Finansów zmieniające rozporządzenie w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od niektórych dochodów (przychodów) związanych z kredytem hipotecznym udzielonym na cele mieszkaniowe</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Artur Soboń, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Jakub Jankowski Zastępca Dyrektora Departamentu Podatków Dochodowych w Ministerstwie Finansów, (22) 694-3326, e-mail: jakub.jankowski@mf.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia</p> <p>Źródło: Art. 22 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540, z późn. zm.)</p> <p>Nr w wykazie prac legislacyjnych Ministra Finansów: 636</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Negatywny wpływ zmiany kursu walut obcych na rynek kredytów mieszkaniowych w Polsce, w tym poprzez zmniejszenie możliwości terminowej spłaty kredytów mieszkaniowych w walucie obcej przez polskich obywateli, jak również materialne koszty ponoszone przez instytucje finansowe z uwagi na szereg zawieranych uгод, dotyczących umorzenia kredytów mieszkaniowych w walucie obcej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Wydanie przedmiotowego rozporządzenia zwolni kredytobiorców będących osobami fizycznymi z obowiązku zapłaty podatku dochodowego od osób fizycznych od kwot wierzytelności umorzonych przez kredytodawcę z tytułu zaciągniętego przed dniem 15 stycznia 2015 r. kredytu na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych, jeśli kredyt dotyczy jednej inwestycji mieszkaniowej i kredytobiorcy nie skorzystali z umorzenia wierzytelności z tytułu kredytu mieszkaniowego przeznaczonego na inną inwestycję mieszkaniową. Zwolnienie obejmie również przychody z tytułu zapłaty kwoty kredytu zaciągniętego przed dniem 15 stycznia 2015 r. na cele mieszkaniowe i zabezpieczone hipotecznie, poniżej jego wartości nominalnej w związku z zastosowaniem przez kredytodawcę ujemnych stóp referencyjnych.

Konsekwencją wydania przedmiotowego rozporządzenia będzie brak obowiązku przekazywania przez kredytodawców kredytobiorcom oraz właściwym dla kredytobiorców urzędem skarbowym informacji PIT-11 o wysokości osiągniętego za ich pośrednictwem przychodu z innych źródeł.

W przypadku podatników podatku dochodowego od osób prawnych przedmiotowe rozporządzenie pozwoli im na odliczenie od dochodów kwot stanowiących równowartość umorzonych wierzytelności z tytułu kredytów, od tej części kapitału, od której następuje zaniechanie poboru podatku dochodowego od osób fizycznych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Trudno porównywać rozwiązanie przyjęte w Polsce związane z wyeliminowaniem negatywnych skutków zmiany kursu walut obcych dla kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyty mieszkaniowe w walutach obcych, z przyjętymi w innych krajach UE.

W Polsce wybrano rezygnację z poboru podatku dochodowego od osób fizycznych jako rozwiązanie wspomagające kredytobiorców, którzy na skutek zmian kursów walut obcych znaleźli się w trudnej sytuacji i którym kredytodawcy umorzyli część wierzytelności z tytułu zaciągniętych kredytów mieszkaniowych, a także kredytobiorców, u których na skutek zastosowania przez banki ujemnych stóp procentowych powstał przychód w związku z obniżeniem się zobowiązania poniżej jego wartości nominalnej (należności głównej).

Co do innych krajów Europy Środkowo-Wschodniej, są dostępne informacje na temat ogólnych rozwiązań w zakresie kredytów frankowych (zgodnie ze zwięzłym podsumowaniem niżej), z jedynie częściowymi danymi na temat przyjętych

rozwiązań w zakresie podatków dochodowych.

Na Węgrzech interwencja państwa, na mocy ustawy przyjętej przez węgierski parlament, polegała na przewalutowaniu kredytów na forinta według sztywnego kursu z połowy listopada 2014 r. Jednocześnie banki zmniejszyły o 15-20% zadłużenie klientów, jednorazowo odpisując im od długu spread walutowy, który pobierały od dnia zaciągnięcia kredytu.

W Chorwacji zdecydowano się na umożliwienie kredytobiorcom przewalutowania „kredytów frankowych”. Banki zostały obciążone kosztami przewalutowania kredytów na euro, przy czym umożliwiono odliczenie powstałych kosztów od dochodów banków. Przewalutowania dokonano przy zastosowaniu kursów z dnia zawarcia umowy kredytowej i historycznej marży dla „eurowych” kredytów. Ewentualne nadpłaty kredytobiorców (byłych „frankowiczów”), zaliczono na poczet przyszłych rat.

Także w Serbii, w 2019 roku uchwalono ustawę umożliwiającą kredytobiorcom przewalutowanie kredytów hipotecznych zaciągniętych w CHF na EUR, według kursu z dnia zawarcia umowy.

W Rumunii również przygotowano rozwiązania dotyczące przewalutowania „kredytów frankowych” na kredyty w rumuńskiej walucie po kursie z dnia zaciągnięcia kredytu. Koszty przewalutowania kredytów poniosą banki.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Kredytobiorcy będący osobami fizycznymi, którzy zaciągnęli kredyty mieszkaniowe w tym: kredytobiorcy będący osobami fizycznymi, którzy zaciągnęli kredyty w CHF	Ok. 3,9 mln osób Ok. 0,8 mln osób	Związek Banków Polskich Związek Banków Polskich	Zwolnienie z poboru podatku dochodowego od osób fizycznych od: <ul style="list-style-type: none">• umorzonych przez kredytodawców wierzytelności z tytułu zaciągniętych kredytów mieszkaniowych oraz• przychodu powstałego na skutek spłaty kredytu poniżej jego wartości nominalnej w związku z zastosowaniem przez banki ujemnych stóp procentowych.
Kredytodawcy – podatnicy podatku dochodowego od osób prawnych	65 (w przypadku banków, w tym banków krajowych oraz oddziałów instytucji kredytowych i banków zagranicznych) 20 (w przypadku spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych) 502 (w przypadku banków spółdzielczych)	Komisja Nadzoru Finansowego (dane miesięczne sektora bankowego na dzień 31.07.2022 r.) Informacja Komisji Nadzoru Finansowego o sytuacji spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w II kwartale 2022 r. Informacja Komisji Nadzoru Finansowego o sytuacji banków spółdzielczych i zrzeszających po II kwartale 2022 r.	Odliczenie od dochodu równowartości umorzonych wierzytelności z tytułu kredytów mieszkaniowych, od tej części kapitału, od której następuje zaniechanie poboru podatku dochodowego od osób fizycznych.
Jednostki samorządu terytorialnego	wszystkie		Zaniechanie poboru podatku dochodowego spowoduje zmniejszenie dochodów tych jednostek.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa¹⁾ oraz stosownie do § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów²⁾, projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany w ramach konsultacji społecznych do Związku Banków Polskich (ZBP), Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej oraz Krajowego Związku Banków Spółdzielczych, Konfederacji „Lewiatan”, Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej, Izby Pracodawców Polskich, Krajowej Izby Gospodarczej, Bussines Centre Club.

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany do zaopiniowania także przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego, Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, Pierwszą Prezes Sądu Najwyższego, Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego (KWRSiT).

Wyniki przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania zostaną przedstawione w raporcie z konsultacji publicznych i opiniowania.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2022 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0 2023	1 2024	2 2025	3 2026	4 2027	5 2028	6 2029	7 2039	8 2031	9 2032	10 3033	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	-508	-480										-988
budżet państwa	-392	-370										-762
JST	-116	-110										-226
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem	-508	-480										-988
budżet państwa	-392	-370										-762
JST	-116	-110										-226
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Źródła finansowania	<p>Przepisy proponowanego aktu normatywnego wpływać będą jedynie na stronę dochodową jednostek sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego, nie ich stronę wydatkową.</p> <p>Skutki tych rozwiązań nie wpłyną na obniżenie planowanych dochodów sektora finansów publicznych z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych. Nie zakładano bowiem wzrostu dochodów sektora publicznego w związku z opodatkowaniem dochodów (przychodów) osób fizycznych będących przedmiotem tego rozporządzenia.</p> <p>Zarówno ZBP jak i Urząd Komisji Nadzoru Finansowego zgodnie wskazują, że zaniechanie poboru podatku od kwot umorzonych w ramach zawartych ugód stanowi silny bodziec skłaniający obie strony do skorzystania z tego instrumentu na warunkach zaproponowanych przez Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego. Co za tym idzie, rezygnacja z przedmiotowego rozporządzenia mogłaby znacznie ograniczyć zainteresowanie instytucji oferujących kredyty na cele mieszkaniowe, jak i ich klientów poszukiwaniem konsensu poprzez przewalutowanie umowy kredytowej w drodze ugody.</p>
---------------------	---

¹⁾ Dz. U. z 2017 r. poz. 248.

²⁾ M.P. z 2022 r. poz. 348.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Szacowane skutki finansowe dotyczą zaniechania poboru podatku dochodowego od dochodów (przychodów) uzyskanych od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2024 r.</p> <p>Podstawę do oszacowania prezentowanych kwot stanowiły dane Związku Banków Polskich w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prognozowana wartość umorzeń wierzytelności z tytułu hipotecznych kredytów mieszkaniowych w 2022 r. i 2023 r. odpowiednio w kwotach: 2,8 mld zł i 2,7 mld zł, - wartość świadczeń powstałych w 2022 r. i 2023 r. z tytułu ujemnego oprocentowania umów kredytowych na cele mieszkaniowe estymowana na kwotę 0,4 mln zł. <p>Przedstawione dane liczbowe dotyczące prognozowanych wartości umorzeń zostały dokonane w oparciu o zagregowane informacje otrzymane przez Związek Banków Polskich od banków działających na polskim rynku w segmencie walutowych kredytów mieszkaniowych.</p> <p>Należy jednak zaznaczyć, że rzeczywiste fiskalne skutki funkcjonowania rozporządzenia w kontekście kwestii kredytów walutowych są zależne od poziomu adaptacji programów ugod.</p> <p>Przedstawiony szacunek odnosi się wyłącznie do spodziewanego zmniejszenia wpływów budżetowych z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych. Nie szacowano wpływu realizacji programów ugodowych na wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych. Wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych w związku z umorzeniem kredytów hipotecznych nie były bowiem dotychczas zakładane i budżetowane.</p>
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	<i>Łącznie (0-10)</i>
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2022 r.)	duże przedsiębiorstwa	508	480					988
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Rozporządzenie będzie miało pozytywny wpływ na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe oraz na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób z niepełnosprawnościami, w związku z pozostawieniem środków finansowych w portfelach podatników.						

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Informacje w tym zakresie w części 6.
--	---------------------------------------

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz:

W obecnym stanie prawnym na podstawie art. 42a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.) podmioty dokonujące wypłaty należności lub świadczeń osobom fizycznym, z wyjątkiem dochodów (przychodów) ustawowo zwolnionych od podatku oraz dochodów, od których na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej zaniechano poboru podatku, od których nie mają obowiązku poboru zaliczki na podatek, są obowiązane sporządzić informację PIT-11. Informację tę należy przekazać naczelnikowi urzędu skarbowego właściwemu według miejsca zamieszkania podatnika (w terminie do końca stycznia następnego roku podatkowego) oraz podatnikowi (w terminie do końca lutego następnego roku podatkowego).

Po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia na kredytodawcach nie będzie spoczywał obowiązek wystawienia informacji PIT-11, jak również przekazania jej podatnikowi oraz właściwemu dla podatnika naczelnikowi urzędu skarbowego.

9. Wpływ na rynek pracy

Brak wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu	Projekt rozporządzenia nie wpływa na wymienione obszary.
------------------	--

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Projektowany akt normatywny ma wejść w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.
Wykonanie aktu nastąpi z chwilą jego wejścia w życie.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Zaniechanie poboru podatku dochodowego jest instrumentem z dziedziny finansowej, który ma niwelować negatywne skutki finansowe dla kredytobiorców związane m.in. ze zmianą kursu walut obcych mających wpływ na rynek kredytów mieszkaniowych w Polsce.

Ewaluacja ex-post nie jest zasadna w sytuacji, gdy rozwiązanie ma mieć charakter przejściowy, incydentalny i nie będzie miało charakteru systemowego stosowanego w długim okresie.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

--